



Fecr Yayınları: 726

KUR'AN'DA İSRAİLOĞULLARI VE YAHUDİLİK

Dr. Mustafa KILIÇASLAN

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj ve Kapak
FCR

Baskı ve Cilt
NY MATBAACILIK YAYINCILIK
KAĞITÇILIK TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.
Ostim OSB Mh. 1250 Cd. No: 24 Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0533) 591 86 17 (Sertifika no: 50732)

1. Baskı: Ekim 2023

ISBN: : 978-625-6436-79-4

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SANAYİ ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1
Ulus-Altındağ/ANKARA • Tel: (0312) 310 08 60
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

**KUR'AN'DA
İSRAİLOĞULLARI
VE
YAHUDİLİK**

Dr. Mustafa KILIÇASLAN

Ankara 2023

Dr. Mustafa KILIÇASLAN

1983 Kayseri/Türkiye doğumlu Dr. Mustafa KILIÇASLAN, ilk, orta ve lise eğitimini Kayseri’de tamamladıktan sonra üniversite öğrenimine Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’nde devam etmiştir. 2005 yılında Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği Bölümünden mezun olduktan sonra Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni olarak görev yapmıştır. 2017 yılında “Bedâiu’t-Tefsîr Adlı Eser Çerçevesinde İbn Kayyim el-Cevziyye’nin Tefsire Dair Görüşleri” adlı yüksek lisans tezi ile mastırını bitirdi. Ardından 2023 yılında “Kur’an Açısından İsrailoğulları ve Yahudilik” adlı çalışması ile tefsir anabilim dalında doktorasını tamamladı. Halen Millî Eğitim Bakanlığında idareci olarak görev yapmakta olan Dr. Mustafa Kılıçaslan evli ve iki çocuk babası olup B1 seviyesinde İngilizce ve Arapça bilmektedir. Yazarın “Web of Science” kategorisinde ve uluslararası düzeyde makalelerinin yanı sıra uluslararası sempozyumlarda bildirileri bulunmaktadır.

Yazarın yayınlanmış makale ve bildirileri şu şekildedir:

- 1- “İbn Kayyim el-Cevziyye’nin Nesih Anlayışı”
- 2- “İbnü’l Cevzî’nin Zâdü’l-Mesîr Adlı Tefsirinde Yahudiliğe Genel Bakış”
- 3- “Kur’an’ı Anlamada Metaforların Rolü”
- 4- “Zemahşerî’nin Nesih Anlayışı ve Nesih-Maslahat İlişkisi”
- 5- “Zemahşerî’nin Tefsirinde İsrailoğulları ve Yahudilik”
- 6- “Nasr Hâmid Ebû Zeyd’in Makâsîd Anlayışı”

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ-----	7
GİRİŞ-----	11
Kavramsal Çerçeve-----	16
1. Kur'an'da İsrailoğulları ve Yahudilerle İlişkili Kavramlar -----	16
1.1. “بَنِي إِسْرَائِيلَ”-----	17
1.2. “أَسْبَابُ”-----	20
1.3. “الْيَهُودُ”-----	21
1.4. “هُودًا”-----	27

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KUR'AN'DA İSRAİLOĞULLARI VE YAHUDİ TARİHİNE DAİR

ANLATIMLAR-----	29
1.1. Hz. İbrahim (Atalar) Dönemi-----	29
1.2. Hz. Yakub Dönemi-----	38
1.3. Hz. Yusuf Dönemi - Mısır'a Giriş-----	42
1.4. Firavun Dönemi-----	47
1.5. Hz. Musa Kıssası - Mısır'dan Çıkış-----	50
1.6. Çöl Hayatı-----	69
1.7. Ata Yurduna Dönüş-----	75
1.8. Hz. Davud ve Hz. Süleyman Dönemi-----	83
1.9. Medine Yahudileri-----	96

İKİNCİ BÖLÜM

2. KUR'AN'IN İSRAİLOĞULLARINA İLİŞKİN ANLATIMLARININ

DEĞERLENDİRİLMESİ-----	105
2.1. İsrailoğullarının Üstün Kılınması Meselesi-----	105
2.2. Allah'ın İsrailoğulları Arasından Peygamberler Göndermesi -	120
2.3. Allah'ın İsrailoğullarına Verdiği Nimetler-----	140
2.4. Kur'an'da İsrailoğullarına Yönelik Eleştiriler-----	148

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. KUR'AN'IN YAHUDİLERE İLİŞKİN ANLATIMLARININ

DEĞERLENDİRİLMESİ	187
3.1. Kur'an Yahudileri Nasıl Tanımlıyor?	187
3.1.1. Yahudilerin Üstünlük İddiaları	220
3.1.2. Kur'an'da Yahudilere İlişkin Olumsuz Anlatımlar	229
3.1.4. Yahudilerin Kutsal Geçmiş Tasavvuru	255
3.2. Kur'an'a Göre Yahudilerin Tanrı Tasavvuru	263
3.2.1. Mekke ve Medine'de Yahudilerin Durumu	290
3.3. Yahudilerin Hz. Muhammed'in Risaleti Karşısındaki Tavrı ---	296
3.4. Yahudilerin Allah'ın Kelamını Tahrif Etmeleri Meselesi	340
SONUÇ	367
KAYNAKÇA	373

ÖN SÖZ

Semantik bir tahlille Kur'an'a yaklaşıldığında ayetlerdeki kelime ve kavramların, tarihsel özelliklerden kopuk olmadığı görülmektedir. Ayetleri kendi dönemleri, tarihî koşulları ve kültürel bağlamları içinde anlama çabasının yanı sıra anakronik hatalara düşmeyi engelleyecek yöntemlerin izlenmesi gerekmektedir. Örneğin, Hz. Musa kıssasının anlatıldığı Kasas suresini anlayabilmek için o günün tarihî şartlarını, Mısır sosyolojisini, firavunlar dönemi politik tezahürlerini ve kültürel meseleleri dikkate almak gerekmektedir. Hz. Musa'nın hayatını bilmeden, Kur'an'da onun hakkındaki anlatımları anlamak zorlaşacaktır. Hz. Musa'nın karşı çıktığı ve yok etmeye çalıştığı durumu anlamak için firavunların uygulamalarını ve onların Mısır inanç ve siyasal yelpazesindeki konumlarını bilmek gerekir. Güçlü mitolojik kurgusal ideolojilerle desteklenen kadim Mısır'ın kudretli siyasi figürleri olan firavunların temsil ettiği beşerî otorite, Hz. Musa'nın ikame etmeye çalıştığı değerleri görünür kılmaktadır.

Yahudiler, Hz. İbrahim'in soyundan geldiklerine inanmakta ve tarihlerini de onunla başlatmaktadırlar. Böylece Hz. İbrahim'in oğlu Hz. İshak ve torunu Hz. Yakub da onların ataları olmuş olmaktadır. Yahudilerin Hz. İbrahim'in soyundan gelmeleri hem nesep yoluyla olmakta hem de dinî bir bağlılığa dayanmaktadır. Böylece kültürel ve dinî yönden bir ayrışma yaşanmaktadır.

Filistin'den başlatılan kutlu yolculuk, Mısır'a intikal ettirilmiş, böylece Hz. İbrahim, Hz. İshak ve Hz. Yakub'u içine alan eski İsrail dönemi ile ilk nüveler oluşturulmuştur. Artık sonraki süreçte İsrailoğulları üzerinden onlarla kendilerini özdeşleştirme söylemlerinin ağırlık kazandığı yeni bir evre karşımıza çıkmaktadır. Buna göre, Mısır'a girenler de Mısır'dan çıkanlar da Yahudilerdir. Mısır'a girişte büyük rol oynayan Hz. Yusuf ile Mısır'dan çıkışın mimarı olan Hz. Musa dönemlerindeki olayları ele aldığı-

mızda hep Yahudiler özne konumunda bulunmaktadır. Hem tarihî kronolojiye hem de vahyin temsilcilerinin misyonlarına yönelik iradi bir müdahalenin olduğunu görmekteyiz. Otantik Tevrat'ta yer alan ayetleri Yahudi ulusunun kuruluş ve kurtuluş fermanı olarak değerlendiren bu müdahale ile Hz. İbrahim, Hz. Yakub, Hz. Musa ve sonraki peygamberler, Yahudilik dini üzere müşterek kılınmışlardır. Benî İsrail, Musa kavmi ve Yahudiler aynı düzlemde buluşturulmuş ve eşitlenmişlerdir. Tefsir tarihine baktığımızda bu eşitlemenin Kur'an yorumlarına sirayet ettiğini görmekteyiz. Ayetlerin tarihî ve fikrî arka planı göz ardı edilecek, birbirinden farklı konjonktürdeki anlatımlar aynı pota içerisinde birleştirilmişlerdir.

Kur'an'ın İsrailoğulları ve Yahudilerle ilgili anlatımlarının, bir bütünlük hâlinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Zira Kur'an ancak bütünsellik ile okunduğu takdirde sağlıklı anlamlara ulaşılabilir. Kur'an'ın hayata tatbikini ifade eden sünnet ile nass birlikte ele alındığında Kur'an'ın İsrailoğulları, Yahudiler ve Yahudilikle ilgili mesajı, sağlıklı bir zeminde tartışılabilecektir. Aksi takdirde Yahudilerle ilgili "lanetli kavim" anlayışını doğuracak yaklaşımlara kapı aralanmış olacaktır. Kur'an'ın değer/ahlak merkezli yapısı ve ihtiva ettiği evrensel prensipler ışığında mesele analiz edilmediği takdirde, sıhhati son derece tartışmalı birtakım rivayetler, tefsirlere yön verir hâle gelmektedir.

Kur'an, tarih içindeki inanış ve davranış biçimlerine yer vermiş ve dinamik bir anlatım tarzını benimsemiştir. Bu durum, esas itibarıyla vakiya ve nass-olgu diyalektiğine uygun düşmektedir. Bir vakiya olarak Hz. Muhammed, Kur'an'ın nazil olduğu dönemde Yahudilerle doğrudan bir ilişki içerisine girmiştir. Mekke dönemindeki tarihî ve sosyal kontekst, oradaki ayetlerin içeriğini de etkilemiş böylece İsrailoğulları, bu dönemin muhtevasına dâhil olmuştur. Mekke müşriklerinin "cahiliye" olarak nitelendirilen yapısı, tarihî olarak İsrailoğulları ile Mekke toplumu arasında bir eylem ve inanç birlikteliği kurulmasına yol açmıştır.

Bu minvalde İsrailoğulları ile ilgili anlatımların Medeni surelerden ziyade Mekki surelerde yer alması, dikkate değer bir husustur. Vahyin dili, Yahudilerin kutsal geçmiş algısına müdahale ederek, İsrailoğulları ve Hz. Musa ile ilgili anlatımları Medeni sureler yerine Mekki surelerde ele almıştır. Böylece Yahudilerle İsrailoğulları arasında kurulmak istenen kutsal bağ koparılmış ve vahyin olguyu yeniden dizayn ettiği bir yaklaşım sergilenmiştir.

Dinî ve etnik olarak Yahudiliğin tesisi ile tarihî bir topluluk olarak İsrailoğullarını birbirinden ayrı düşünmek gerekmektedir. Kur'an, bu iki toplumu hem hitap düzeyinde hem de anlamsal planda ayırmış ve sürgün sonrası sapmaya uygun bir söylem geliştirmiştir. Din adamları (Kohen) ve ahbarın rableştirilmesini haber veren ayetlerin Yahudilik inancında olanları kastettiği açıkken, çölde Hz. Musa ile özgürlüğe yol alanlardan kastın da İsrailoğulları olduğu ortadadır.

Kur'an'da İsrailoğulları ve Yahudilik isimli kitabımız, bir giriş ve üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, Kur'an'da yer alan İsrailoğulları ve Yahudilik tarihine dair anlatımlar incelenmiştir. İkinci bölümde, Kur'an'da İsrailoğullarının nasıl ele alındığı araştırılmıştır. Üçüncü bölümde ise Yahudilik hakkındaki Kur'an anlatımları değerlendirilmiştir. Kitabımız, sonuç bölümü ve kaynakça ile tamamlanmıştır.

Bu kitabın hazırlanmasında emeğini esirgemeyen, çok yakın bir alakayla kitabın tamamlanmasında öneri ve değerlendirmeleriyle katkıda bulunan değerli hocam Prof. Dr. Talip ÖZDEŞ'e, bizi teşvik ederek yüreklendiren, düzeltmeleri yaptıran kıymetli hocam Prof. Dr. Dursun Ali AYKİT'a ve önerileriyle kitabın olgunlaşmasında büyük payı olan hocam Doç. Dr. Bilal DELİSER'e teşekkür ediyorum. Ayrıca çalışmalarım süresince fedakârlık ve sabrın yanı sıra, sürekli desteğini hissettiğim eşim Kamile KILIÇASLAN'a teşekkür ediyorum.

Dr. Mustafa KILIÇASLAN
Haziran 2023 KAYSERİ

